

ForskningsCenter for Evaluering

FCE

Introduktion til:

HVAD VIRKER I AKTIVERINGSINDSATSEN?

- Nyt nordjysk forskningsprojekt sætter fokus på, hvad der virker i aktiveringsindsatsen

HVAD VIRKER I AKTIVERINGS- INDSATSEN?

THOMAS BRØDGAARD,
HANS HENRIK JØRGENSEN,
RASMUS MADSEN, MARIA RYE DAHL
& CHARLOTTE HANSEN

SEPTEMBER 2011

UDARBEJDET FOR:

HÅNDBOG I VIRKNINGSEVALUERING - inden for beskæftigelsesområdet

SEPTEMBER 2011

UDARBEJDET FOR:

BESKÆFTIGELSESGREGION
NORDJYLLAND

Hvad virker i aktiveringsindsatsen? - I korte træk:

Hvis en aktiveringsindsats skal virke, så skal den ledige være i fokus. Aktivering må ikke blive en hyldevare, men skal forholde sig konkret til den enkelte lediges situation.

Det er den individuelle og helhedsorienterede indsats, der virker bedst. Det gælder i særlig grad, når indsatsen henvender sig til ledige, der er et godt stykke væk fra arbejdsmarkedet.

Det er en af hovedkonklusionerne.

Projektet peger dog ikke på nogen automatik i beskæftigelsesindsatsen. Det er ikke sådan, at borgere med bestemte karakteristika med sikkerhed vil opnå et bestemt resultat, hvis blot de udsættes for de samme påvirkninger.

Menneskelig adfærd er ikke programmerbar i den forstand. Men projektet giver et kvalificeret bud på hvilke elementer, der skal være til stede for at øge sandsynligheden for et succesfuldt udfald.

'Hvad virker i aktiveringsindsatsen?' går ind i maskinrummet - 'den sorte boks', hvor selve aktiveringsindsatsen foregår. Hvad virker for hvem og under hvilke omstændigheder?

Det er de spørgsmål, som stilles. Og det giver ny viden. Det er et væsentligt supplement til den viden beskæftigelsesystemet allerede har fra kontrollerede forsøg, effektmålinger og evalueringer.

Bag forskningsprojektet står New Insight A/S samt forskningscenter for Evaluering og Center for Arbejdsmarkedsforskning ved Aalborg Universitet.

Forskningsprojektet er udarbejdet for og støttet af Beskæftigelsesregion Nordjylland.

Forskningsprojektet har undersøgt 5 nordjyske aktiveringsprojekter:

- **i-Fokus** - Et privat beskæftigelsesprojekt for unge kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed i Brønderslev.
- **Unge Coach** - Et kommunalt beskæftigelsesprojekt for unge kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed i Brønderslev.
- **Kaffé Fair** - En social-økonomisk virksomhed i Aalborg for unge kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed.
- **Afklaringsforløbet** - Et kommunalt beskæftigelsesprojekt i Aalborg for kontanthjælpsmodtagere (18-60 år) med problemer ud over ledighed.
- **Jobrotation** - Et projekt for fortrinsvis arbejdsmarkedsparate ledige i Jammerbugt Kommune.

Forskningsprojektet har endvidere undersøgt 5 nordjyske kommuners brug af virksomhedsrettet aktivering – offentlig og privat løntilskud samt virksomhedspraktik

Nøglemedarbejderne på projekterne og borgere, som har deltaget i aktiveringsprojekterne, er blevet interviewet. Også virksomheder er interviewet. Der er set på projektbeskrivelserne og resultatopgørelserne fra projekterne. Sagerne er blevet analyseret med henblik på at finde mønstre i de sager, som førte til arbejde eller uddannelse

Virkningsevaluering

Metoden bag undersøgelsen kaldes 'Virkningsevaluering'. En virkningsevaluering afdækker, hvad der virker for hvem, hvordan det virker og under hvilke omstændigheder. Virkningsevaluering har fokus på sammenhængen mellem en indsats og de resultater, der kommer ud af den – og hvilke betingelser, der skal være til stede, for at en indsats fører til de forventede resultater.

Virkningsevaluering kan give jobcentrene vigtig praksisnær viden. Metoden kan anvendes, når konkrete aktiveringstilbud skal udvikles og tilrettelægges. Den kan anvendes til evaluering af konkrete aktiveringsprojekter - nåede borgerne de delmål og mål, der var sat op.

Forskningsprojektet bidrager derfor også med en 'Håndbog i virkningsevaluering – inden for beskæftigelsesområdet'.

Denne håndbog henvender sig til ledere, kvalitetssikrings- og analysemedarbejdere og beskæftigelsesmedarbejdere, som ønsker at arbejde med praksisnær viden om, hvad der virker i aktiveringsindsatsen.

Det er en stor opgave at udarbejde virkningsevalueringer. Det er derfor en god idé at anvende redskabet til strategisk vigtige indsatser eller målgrupper med stor volumen.

Der er fire anbefalinger til, hvordan jobcentrene og andre kan anvende resultaterne fremadrettet:

- **Fokus på alle typer af effekter i indsatsen.** Det anbefales, at have fokus på delmål, fordi delmål synliggør andre effekter af aktiveringsindsatserne ud over ordinært job og uddannelse. Det er vigtigt særlig for grupper, der er længere væk fra arbejdsmarkedet, men også for borgere i løntilskud og i virksomhedspraktik. Det kan kvalificere dialogen om, hvad der skal komme ud af de forskellige aktiveringsindsatser. Det er også til gavn for borgeren, så de ved, hvad de kan forvente at få ud af et forløb.
- **Stil krav til udførerne af indsatsen.** Det anbefales, at jobcentrene stiller klare krav til udførerne af indsatsen om at udarbejde programteorier/programbeskrivelser af indsatsen. Det skaber overblik over, hvem indsatsen er målrettet, hvad indsatsen indeholder, og hvilke mål der skal nås. Hvis indsatser ikke er klart beskrevet, kan det give usikkerhed blandt jobcentermedarbejderne om hvilke projekter, der passer til hvilke borgere.
- **Virkningsevaluering kan kvalificere visitationen.** Det anbefales at gennemføre virkningsevalueringer i forbindelse med strategisk vigtige indsatser og store målgrupper. Det kan kvalificere jobcentrenes visitationspraksis, så de rette ledige bliver tilbudt de indsatser, som er mest virksomme.
- **Monitorering af indsatser.** Det anbefales, at der arbejdes systematisk med at udarbejde resultatopgørelser for alle forløb, og at der både skal være fokus på delmål og slutmål. Det er med til at sikre et godt grundlag for at vurdere, om det er de rette indsatser, der er til stede.

Beskæftigelsesregionen følger op på dette forskningsprojekt blandt andet ved at arrangere kursus i virkningsevaluering for relevante medarbejdere i jobcentrene og understøtte, at jobcentrene gensidigt kan trække på hinandens erfaringer med at bruge redskabet og den viden om aktiveringsindsatsen, som brugen af virkningsevaluering giver.

Her finder du materialerne

Rapporterne samt bilag til Håndbog i virkningsevaluering kan downloades på Beskæftigelsesregionen Nordjyllands hjemmeside: www.brnordjylland.dk – under publikationer/analyser

**BESKÆFTIGELSESREGION
NORDJYLLAND**

Nybrogade 16, 1. sal - 9000 Aalborg

Tel: 7222 36 00 - Mail: Brnord@ams.dk

Web: www.brnordjylland.dk